

TRƯỜNG THCS NGUYỄN TRI PHƯƠNG

CHÀO MỪNG CÁC THẦY CÔ GIÁO
ĐÃ TỚI DỰ GIỜ MÔN NGỮ VĂN 7

Ba Đình, ngày 13 tháng 10 năm 2023

ĐỘI ĐẶC NHIỆM 7A1 – CHUYÊN ÁN ĐẶC BIỆT

**MANH MỎI
BAN ĐẦU**

ĐỌC ĐƯỜNG XỨ NGHỆ

Ê

MANH MỠI BAN ĐẦU

NGƯỜI ĐÀN ÔNG CÔ ĐỘC GIỮA RỪNG

Ê R

MANH MỎI BAN ĐẦU

BUỔI HỌC CUỐI CÙNG

Ê R U

MANH MỎI BAN ĐẦU

THÁNH GIÓNG

Ê

R

U

T

MANH MỠI BAN ĐẦU

THẾ GIỚI CỔ TÍCH
kho tàng truyện dân gian

CÂY KHẾ

Ê R U T Y

MANH MỠI BAN ĐẦU

BỨC TRANH CỦA EM GÁI TÔI

Ê	R	U	T	Y	N
T	R	U	Y	Ê	N

TRƯỜNG THCS NGUYỄN TRI PHƯƠNG

VĂN 7

LUYỆN TẬP CƠ BẢN VÀ NÂNG CAO

CHUYÊN ĐỀ

**RÈN KĨ NĂNG ĐỌC - HIỂU VĂN BẢN
THEO ĐẶC TRƯNG THỂ LOẠI TRUYỆN**

LẦN THEO DẤU VẾT

1

MA TRẬN CHỮ

D	E	T	A	I	T	P	H	U	O	C	E
Y	Y	Q	E	R	C	H	U	D	E	Y	R
U	U	T	D	T	E	N	V	A	T	O	N
X	X	C	B	E	A	H	N	G	H	I	G
H	H	C	O	T	T	R	U	Y	E	N	O
I	I	A	I	N	U	C	O	I	E	O	I
T	T	H	C	N	H	A	N	V	A	T	K
H	H	A	A	G	T	N	Z	T	N	G	E
K	K	T	N	A	E	H	T	I	H	K	Đ
T	I	N	H	H	U	O	N	G	I	E	A

2

NHIỆM VỤ

- ✓ Quan sát kỹ phiếu ma trận chữ
- ✓ Tìm ra các từ khóa được giấu kín (theo hàng dọc, hàng ngang, đường chéo).
- ✓ Sau 2 phút tìm kiếm, đội nào có nhiều đáp án đúng nhất là đội chiến thắng.

2:00

LẶN THEO DẤU VẾT

D	E	T	A	I	T	P	H	U	O	C	E
Y	Y	Q	E	R	C	H	U	D	E	Y	R
U	U	T	D	T	E	N	V	A	T	O	N
X	X	C	B	E	A	H	N	G	H	I	G
H	H	C	O	T	T	R	U	Y	E	N	O
I	I	A	I	N	U	C	O	I	E	O	I
T	T	H	C	N	H	A	N	V	A	T	K
H	H	A	A	G	T	N	Z	T	N	G	E
K	K	T	N	A	E	H	T	I	H	K	Đ
T	I	N	H	H	U	O	N	G	I	E	A

LẦN THEO DẤU VẾT

ĐỀ TÀI

CHỦ ĐỀ

NGÔI KỂ

CỐT TRUYỆN

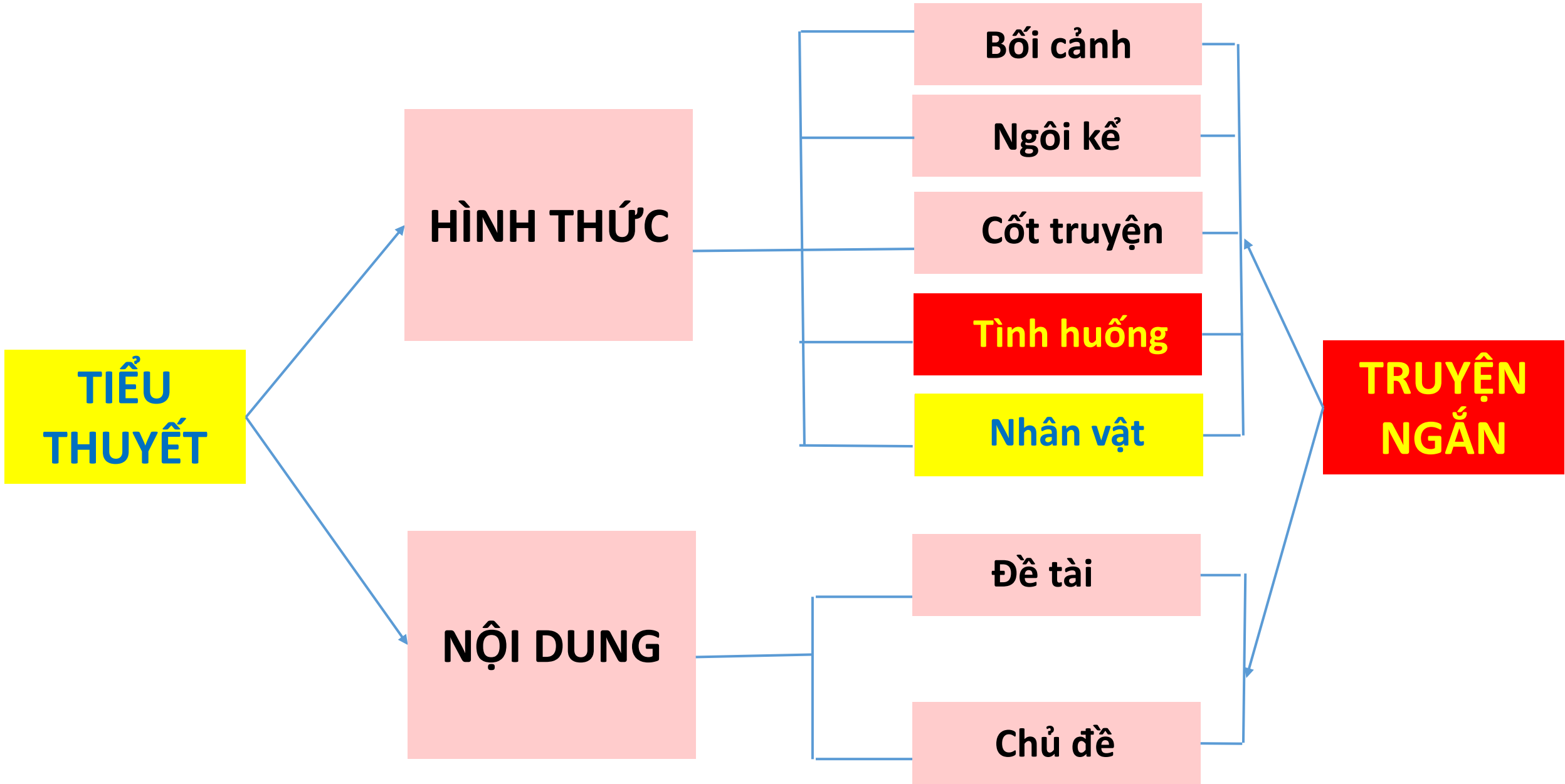
BỐI CẢNH

NHÂN VẬT

TÌNH HUỐNG

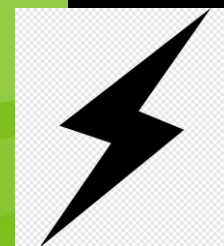
D	E	T	A	I	T	P	H	U	O	C	E
Y	Y	Q	E	R	C	H	U	D	E	Y	R
U	U	T	D	T	E	N	V	A	T	O	N
X	X	C	B	E	A	H	N	G	H	I	G
H	H	C	O	T	T	R	U	Y	E	N	O
I	I	A	I	N	U	C	O	I	E	O	I
T	T	H	C	N	H	A	N	V	A	T	K
H	H	A	A	G	T	N	Z	T	N	G	E
K	K	T	N	A	E	H	T	I	H	K	Đ
T	I	N	H	H	U	O	N	G	I	E	A

Thể loại	Kiểu tự sự	Nhân vật	Tình huống	Vấn đề đề cập
Tiểu thuyết	Cỡ lớn	Nhiều, đa tuyến	Không trở thành nét đặc trưng	Một vấn đề lớn của đời sống
Truyện ngắn	Cỡ nhỏ	Ít, đơn giản	Đặc trưng cơ bản	Một khía cạnh của đời sống

**THỰC HÀNH ĐỌC - HIỂU VĂN BẢN
THEO ĐẶC TRƯNG THỂ LOẠI TRUYỆN**

PHÁ ÁN

Ngữ liệu 1

Truyện ngắn **“Cho và nhận”**
(Trích “*Quà tặng cuộc sống*”)

Ngữ liệu 2

Đoạn trích
“Gia đình tía nuôi tôi”
(Chương 7, tiểu thuyết “*Đất rừng phương Nam* – Đoàn Giỏi”)

A detailed botanical illustration of a plant, likely a species of Mimosa or a similar legume. The plant features a central stem with several pinnate leaves, each composed of several oval leaflets. At the top of the stem, there is a cluster of small, light blue flowers. The illustration is centered on a white background. A semi-transparent white rectangular box with a thin orange border is overlaid on the center of the image, containing the text.

Bài tập 1: Đọc-hiểu văn bản

Ngữ liệu 1

Truyện ngắn **“Cho và nhận”**
(Trích *“Quà tặng cuộc sống”*)

Ngữ liệu 2

Đoạn trích **“Gia đình tía nuôi tôi”**
(Chương 7, tiểu thuyết *“Đất rừng phương Nam – Đoàn Giỏi”*)

PHIẾU HỌC TẬP NHÓM 1 VÀ 2

YẾU TỐ	DẤU HIỆU	NHẬN XÉT (VÒNG 1)	THẮC MẮC (VÒNG 2)
1.NHÂN VẬT CHÍNH			
2.NGÔI KỂ			
3.TÌNH HUỐNG			
4.THÔNG ĐIỆP			

PHIẾU HỌC TẬP NHÓM 3 VÀ 4

YẾU TỐ	DẤU HIỆU	NHẬN XÉT (VÒNG 1)	THẮC MẮC (VÒNG 2)
1.NHÂN VẬT CHÍNH			
2.NGÔI KỂ			
3.BỐI CẢNH			
4.THÔNG ĐIỆP			

HOẠT ĐỘNG TRẠM – GÓC

Thảo luận

5 PHÚT

HOÀN THÀNH
PHIẾU BÀI
TẬP

Học hỏi

4 PHÚT

Vòng 1: Đổi phiếu theo chiều dọc – ghi nhận xét

Vòng 2: Đổi phiếu theo chiều ngang – ghi thắc mắc

Chia sẻ

5 PHÚT

TRÌNH BÀY
KẾT QUẢ
HOẠT ĐỘNG

Ngữ liệu 1

5:00

Truyện ngắn **“Cho và nhận”**
(Trích *“Quà tặng cuộc sống”*)

Ngữ liệu 2

Đoạn trích **“Gia đình tía nuôi tôi”**
(Chương 7, tiểu thuyết *“Đất rừng phương Nam – Đoàn Giỏi”*)

PHIẾU HỌC TẬP NHÓM 1 VÀ 2

YẾU TỐ	DẤU HIỆU	NHẬN XÉT (VÒNG 1)	THẮC MẮC (VÒNG 2)
1.NHÂN VẬT CHÍNH			
2.NGÔI KỂ			
3.TÌNH HUỐNG			
4.THÔNG ĐIỆP			

PHIẾU HỌC TẬP NHÓM 3 VÀ 4

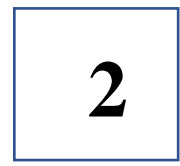
YẾU TỐ	DẤU HIỆU	NHẬN XÉT (VÒNG 1)	THẮC MẮC (VÒNG 2)
1.NHÂN VẬT CHÍNH			
2.NGÔI KỂ			
3.BỐI CẢNH			
4.THÔNG ĐIỆP			

2:00

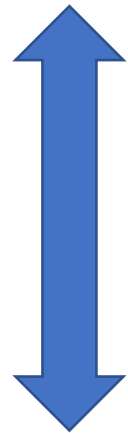
VÒNG 1 – HỌC HỎI – GHI NHẬN XÉT

TRUYỆN
NGẮN

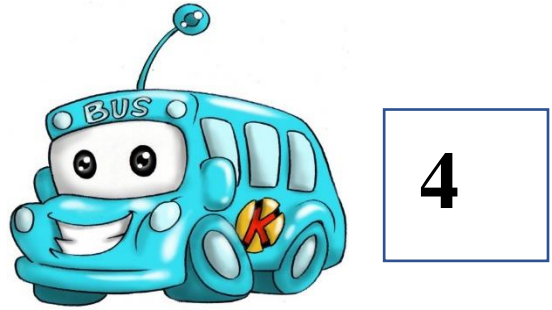
TIỂU
THUYẾT

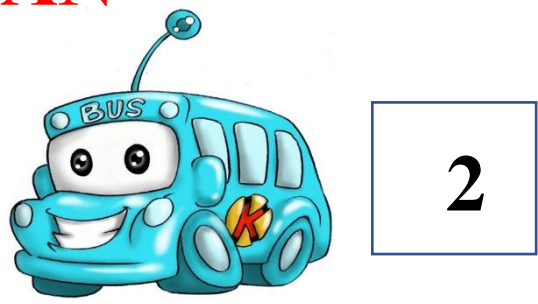
VÒNG 1 – DI CHUYỂN HÀNG DỌC

2:00

VÒNG 2 – HỌC HỎI – GHI THẮC MẮC

TRUYỆN
NGẮN

TIỂU
THUYẾT

VÒNG 2 – DI CHUYỂN HÀNG NGANG

CHIA SẺ

CHO VÀ NHẬN

Một người đàn ông bị lạc giữa một sa mạc rộng lớn. Ông mệt lả và khát khô, sẵn sàng đánh đổi bất kì cái gì chỉ để lấy một ngụm nước mát. Đi mãi đi mãi, đến khi đôi chân của ông đã sưng lên như nhối, ông thấy một căn lều: cũ, rách nát, không cửa sổ.

Ông nhìn quanh căn lều và thấy ở một góc tối có một cái máy bơm nước cũ và rỉ sét. Tất cả trở nên lu mờ đi bên cạnh cái máy bơm nước, người đàn ông vội vã bước tới, vịn chặt vào tay cầm, ra sức bơm. Nhưng không có 1 giọt nước nào chảy ra cả.

Thất vọng, người đàn ông lại nhìn quanh căn lều. Lúc này, ông mới để ý thấy một cái bình nhỏ. Phủi sạch bụi cát trên bình, ông đọc được dòng chữ nguệch ngoạc viết bằng cách lấy viên đá cào lên: “Hãy đổ hết nước trong bình này vào cái máy bơm. Và trước khi đi, hãy nhớ đổ nước đầy lại vào chiếc bình này”.

Người đàn ông bật cái nắp bình ra, và đúng thật, trong bình đầy nước mát. Bỗng nhiên, người đàn ông rơi vào một tình thế bấp bênh. Nếu ông uống ngay chỗ nước trong bình, chắc chắn ông có thể sống sót. Nhưng nếu ông đổ hết nước vào cái bơm cũ kĩ, có thể nó sẽ bơm được nước trong lành từ sâu trong lòng đất - rất nhiều nước.

Ông cân nhắc khả năng của cả hai sự lựa chọn: nên mạo hiểm rót nước vào máy bơm để có nguồn nước trong lành hay uống nước trong cái bình cũ và coi như không đọc được lời chỉ dẫn? Dù sao, lời chỉ dẫn không biết đã ở đó bao lâu rồi và không biết có còn chính xác nữa không..... Nhưng rồi cuối cùng, ông cũng quyết định rót hết nước vào cái máy bơm. Rồi ông tiếp tục nhấn mạnh cái cần của máy bơm, một lần, hai lần ...chẳng có gì xảy ra cả! Tuy hoảng hốt, nhưng nếu dừng lại, ông sẽ không còn một nguồn hy vọng nào nữa, nên người đàn ông kiên trì bơm lên xuống, lần nữa, lần nữa nước mát và trong lành bắt đầu chảy ra từ cái máy bơm cũ kĩ. Người đàn ông vội vã hứng nước vào bình và uống. Rồi ông hứng đầy bình, dành cho người nào đó có thể không may mắn bị lạc đường như ông và sẽ đến đây. Ông đập nắp bình, rồi viết thêm một câu dưới dòng chữ có sẵn trên bình: “Hãy làm theo chỉ dẫn. Bạn phải cho trước khi bạn có thể nhận.”

YẾU TỐ	DẤU HIỆU
1.NHÂN VẬT CHÍNH	- Người đàn ông bộ hành trên sa mạc
2.NGÔI KỂ	- Ngôi thứ 3 => Linh hoạt, khách quan
3.TÌNH HUỐNG	- Người đàn ông sắp gục ngã vì khát nước cần phải đưa ra lựa chọn giữa việc uống hết nước trong bình hay đổ bình nước đó để chạy máy bơm
4.THÔNG ĐIỆP	- Phải cân nhắc kĩ càng trước khi hành động - Cho đi trước khi nhận lại - Đừng quá coi trọng lợi ích trước mắt ...

GIA ĐÌNH TÍA NUÔI TÔI

- Tới nhà rồi. Dậy lên nhà, An ơi!

Tôi nghe tiếng thằng Cò gọi, giật mình mở mắt ra. Bàn tay nó hầy còn đập đập mấy cái lên vai tôi, khiến tôi tỉnh hẳn người. Tôi giụi mắt mấy cái, bàng hoàng một lúc mới nhớ ra là mình đã ngủ dưới thuyền từ đêm qua cho tới bây giờ. Thằng Cò đã bò ra trước mũi loay hoay cầm sợi thừng buộc thuyền vào gốc cây mọc dựa bờ.

Tôi đưa mắt ngó lên. Một mái lều nhỏ, tiêu tụy, nép dưới bóng cây tràm vò trắng phản chiếu ánh bình minh như tô phấn. Chung quanh nhà mọc đầy những cây bình bát đại, lá xanh um. Sau những bình cây bát đại là một khoảng rộng trống, và nhìn thẳng vào trong xa, chỉ thấy toàn lau sậy mịt mù. Trên khoảng sân rộng trước nhà, một vài con buồm đất bay đây đó. Bên góc sân, một dục da trần và da rắn vắt trên cây sào phơi. Luồng gió ban mai thổi nhẹ qua, đong đưa những tấm da khô trông như một bầy rắn quấn vào cây sào đang cựa quậy. Con Luốc nhảy phốc lên sân, sủa mấy tiếng mừng rỡ. Một bà già cao lớn, hơi gầy, tóc bới cao hình bánh lái, mặc chiếc áo bà ba vải đen kiểu xưa, từ trong lều bước ra, chạy đến cúi xuống vuốt ve con chó. Khi thấy trong thuyền có thằng bé lạ, bà bèn buông con chó, ngược lên hỏi:

- Chú em nào đấy?

Thằng Cò đưa tay cho tôi nắm để bước lên bờ, vừa cười vừa nói:

- Anh em với con đây, má à.

- Con nuôi của tôi đây? Bà nó dắt con lên nhà đi. - Ông lão gác mái chèo lên mũi, đứng sau lái thuyền nói vọng lên. Bà lão mỉm cười nhìn tôi. Tôi không biết nói gì, chỉ ngượng nghịu cúi đầu chào.

[...] Anh Hai bơi xuồng suốt đêm, đến nhà người yêu báo tin vui. Hai anh chị quen biết nhau đã mấy năm nay. Chị Hai cũng là con nhà cố nông, mồ côi, được người dì mang về nuôi từ bé. Khi tên địa chủ già trông thấy người con gái xù Cao Lãnh khỏe mạnh, có hai hàng mi phớt cong trên cặp mắt to đen, có đôi vai nở rộng, đang nghiêng cúi chào hẳn, hẳn đưa tay lên giụi mắt mấy cái. Hẳn ngòai sững sờ hồi lâu không nói gì cả. Hai anh chị lo quá, lẳng lặng bước ra đứng ngoài thêm, không biết mình đã chót sợ ý, sợ xuất điều gì để ông chủ phải phạt lòng chẳng? Hồi lâu, tên địa chủ mới đằng hắng một tiếng, gọi anh Hai vào, cho ngòai xuống một bên góc phàn, thông thả bảo:

- Thôi được! Cứ bảo nó ở lại đây. Mọi việc sẽ lo liệu... Tao, tao sẽ cho người đến bàn với dì nó... Rồi đâu khắc vào đấy thôi? [...]

YẾU TỐ	DẤU HIỆU
1.NHÂN VẬT CHÍNH	- Trong tác phẩm: cậu bé An - Trong đoạn trích: ông bà Hai (bố mẹ nuôi của An)
2.NGÔI KỂ	- Thay đổi ngôi kể linh hoạt: + Đoạn đầu và cuối: kể theo ngôi thứ nhất + Đoạn hồi tưởng: kể theo ngôi thứ ba
3.BỐI CẢNH	- Bối cảnh chung: sau khi thực dân Pháp quay trở lại xâm lược Nam Bộ - Bối cảnh riêng: căn nhà của vợ chồng ông Hai bán rần
4.THÔNG điệp	- Khi bị đè nén áp bức đến đường cùng phải biết vùng lên đấu tranh - Quyết tâm, nỗ lực bền bỉ sẽ vượt qua mọi khó khăn ...

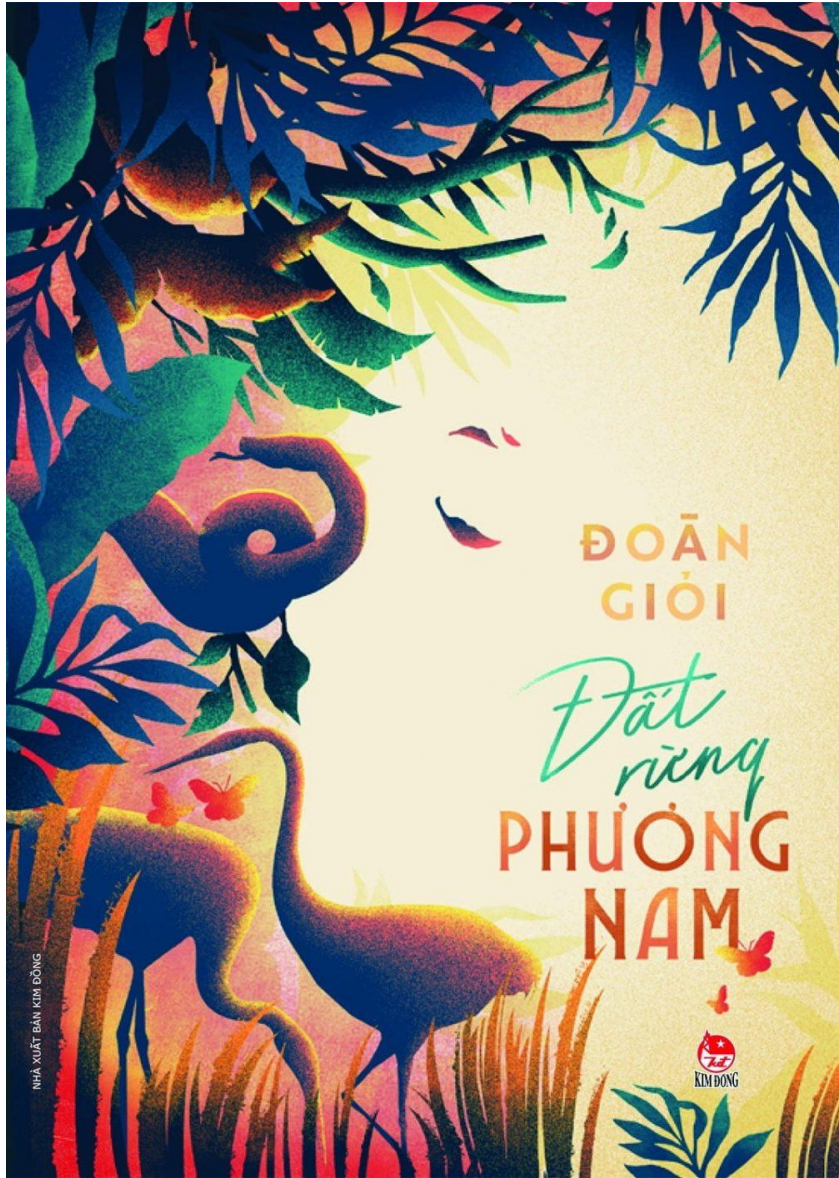
Bài tập 2: Hướng dẫn viết đoạn

Đọc đoạn văn sau:

“Đôi vợ chồng cải tên đổi họ ... trời làm gì có mà gọi”

(Trích chương 7 tiểu thuyết “Đất rừng phương Nam”)

Qua đoạn trích, em cảm nhận được điều gì về con người của vùng đất phương Nam thời đó? Hãy trình bày thành một đoạn văn ngắn (khoảng 6 – 8 câu)

“Đôi vợ chồng cải tên đổi họ, nổi trôi từ vùng này sang vùng khác. Từ những nghề hạ bạc như đóng đày, câu cá sấu trên sông Cửu Long mênh mông, đến trèo cau, trèo dừa ở Bến Tre, nơi người đi có thể bước suốt ngày dưới những vườn dừa tàu lá ken nhau, trên đầu không lọt xuống một bóng nắng, đến nghề đi làm ruộng thuê cho những tên địa chủ ác bá giàu nứt đổ đổ vách của tỉnh Sóc Trăng, Bạc Liêu... Họ làm đủ các thứ nghề để sinh sống qua ngày. Từ giữa chỗ ướt mù sương lam chướng khí, chung quanh chỉ còn nghe tiếng vượn hú, tiếng beo gầm, dù phải chịu đựng không biết bao gian nan cơ cực, nhưng cuộc sống của họ thành thơi dễ chịu hơn lúc còn chung đụng với những con người đã cầm vận mệnh họ trong tay trước kia.

Như thế đó? Sức khỏe của một người đàn ông thật thà chỉ biết nai lưng ra làm ruộng, và sắc đẹp của một người đàn bà nghèo chung trinh là mỗi bất hạnh đã dắt tai họa vào cái gia đình cố nông này. Chồng thì bị bóc lột đến cùng kiệt sức lực, vợ thì luôn bị đe dọa cưỡng bức. Còn bọn ăn trắng mặc trơn, không làm gì động đến móng tay, thì vẫn mâm cao cỗ đầy, lên xe xuống ngựa, muốn cho ai sống thì sống, muốn bắt ai chết thì chết? Sao trời nổi bất công làm vậy?

Đó là câu chuyện về nguồn gốc gia đình của ông Hai bà Hai - gia đình bố mẹ nuôi tôi - mà tôi được biết qua nhiều lần kể của bà mỗi lúc bà kể một quãng, có khi không ra đầu ra đũa gì, có khi đoạn trước nói thành đoạn sau. Cả không gian và thời gian lẫn lộn đã chìm vào lớp sương mù ký ức trong những năm cơ cực đầu tắt mặt tối, lần lần được bà khơi dậy, mỗi lúc lại hiện lên rõ nét trước mắt tôi.

Cuộc sống chung quanh tôi giờ đây đã khác xa với những bài học ở nhà trường đế quốc trước kia biết bao. “Con ở đây với tía? Tía má nghèo lắm, chẳng có gì đâu. Nhưng con cứ tin rằng cuộc sống của con không đến nỗi như cuộc đời đau khổ của tía má ngày xưa!” - má nuôi tôi một hôm đã bùi ngùi cầm tay tôi nói như vậy.

Tôi đẩy má nuôi tôi ra, nước mắt chảy giàn giụa mà không biết rằng mình đang khóc. Tôi bảo bà: - Đánh chết cha thằng Tây và bọn chủ điền kia thì hết khổ thôi. Bây giờ không phải như ngày xưa nữa... Bây giờ mình đã độc lập rồi, má không biết à. Má đừng ngồi đây gọi trời. Trời làm gì có mà gọi.”

(Đoạn trích “Gia đình tía nuôi tôi”, chương 7, tiểu thuyết “Đất rừng phương Nam – Đoàn Giỏi)

Bài tập 2: Hướng dẫn viết đoạn

Đọc đoạn văn sau:

“Đôi vợ chồng cãi tên đổi họ ... trời làm gì có mà gọi”

(Trích chương 7 tiểu thuyết “Đất rừng phương Nam”)

Qua đoạn trích, em cảm nhận được điều gì về con người của vùng đất phương Nam thời đó? Hãy trình bày thành một đoạn văn ngắn (khoảng 6 – 8 câu)

Bài tập 2: Hướng dẫn viết đoạn

Đọc đoạn văn sau:

“Đôi vợ chồng cải tên đổi họ ... trời làm gì có mà gọi”

(Trích chương 7 tiểu thuyết “Đất rừng phương Nam”)

Qua đoạn trích, em **cảm nhận** được điều gì về **con người của vùng đất phương Nam thời đó**? Hãy trình bày thành một **đoạn văn** ngắn (khoảng **6 – 8 câu**)

Mở đoạn
- Tác phẩm, tác giả, nhân vật, nhận xét/cảm nhận chung

Cuộc sống

Nhận xét 1
– Dẫn
chứng

Nhận xét 2
– Dẫn
chứng

...

Phẩm chất

Nhận xét 1 –
Dẫn chứng

Nhận xét 2
– Dẫn
chứng

...

Kết đoạn
- Khẳng định lại ấn tượng của bản thân
- Nhận xét/đánh giá về giá trị của nhân vật

**TIỂU
THUYẾT**

**HÌNH
THỨC**

NỘI DUNG

Bối cảnh

Ngôi kể

Cốt truyện

Tình huống

Nhân vật

Đề tài

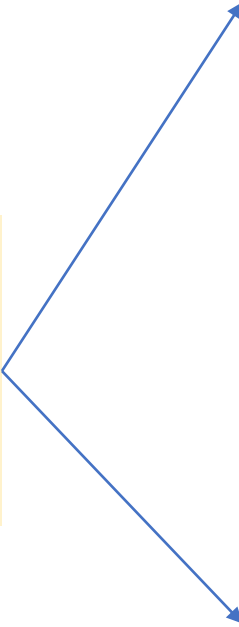
Chủ đề

**TRUYỆN
NGẮN**

**ĐẶC TRƯNG
THỂ LOẠI
THƠ**

**HÌNH
THỨC**

NỘI DUNG

thank
you

Mở đoạn
- Tác phẩm, tác giả, nhân vật, nhận xét/cảm nhận chung

Cuộc sống

Phẩm chất

...

Dũng cảm

Hiền lành, chất phác

Chăm chỉ, chịu thương chịu khó

Thủy chung

...

Kết đoạn
- Khẳng định lại ấn tượng của bản thân
- Nhận xét/đánh giá về giá trị của nhân vật

**ĐẶC TRƯNG
THỂ LOẠI
TRUYỆN**

**HÌNH
THỨC**

NỘI DUNG

Bối cảnh

Ngôi kể

Cốt truyện

Tình huống

Nhân vật

Đề tài

Chủ đề